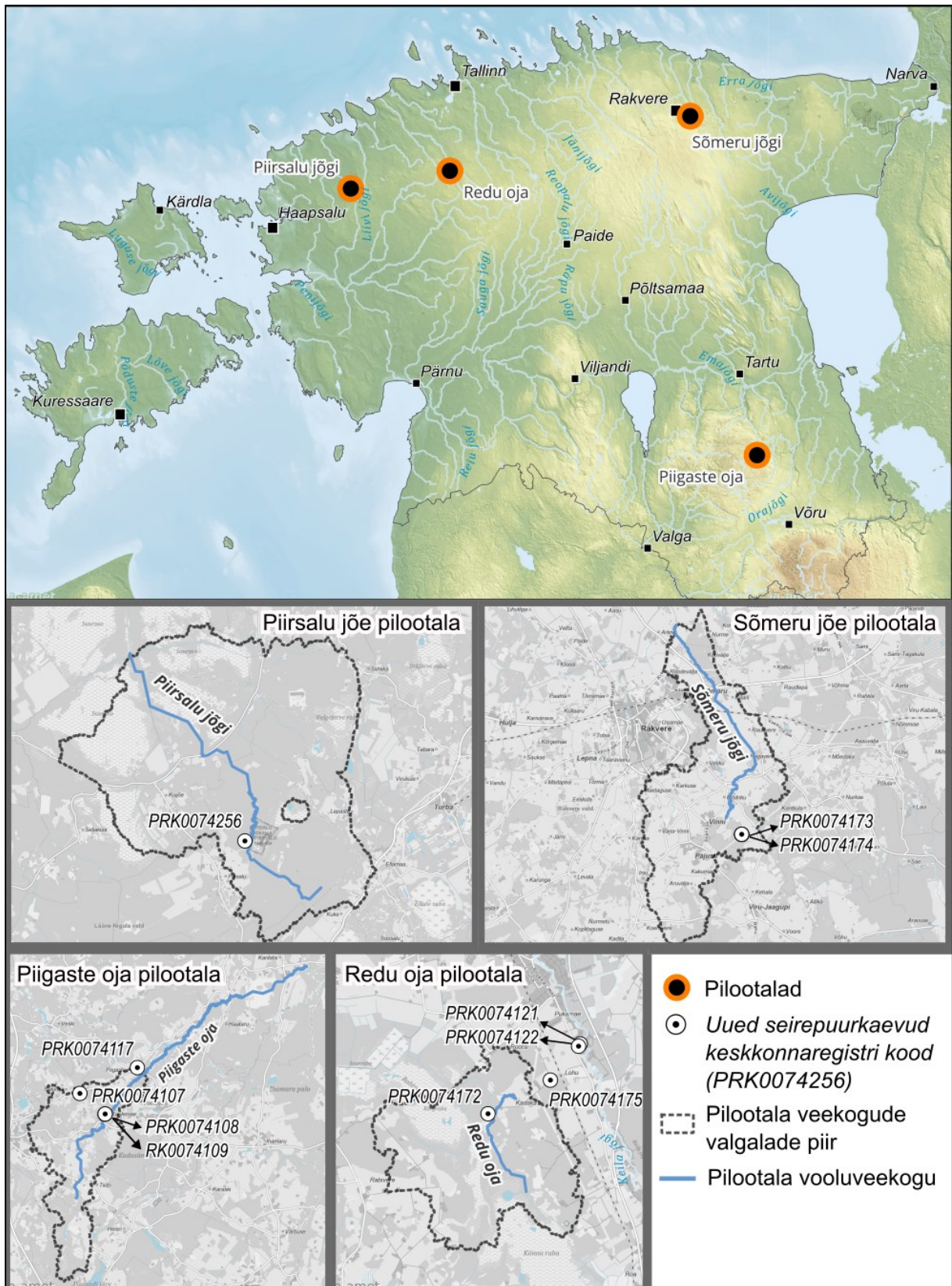

Projekti LIFE–SIP AdaptEST pilootaladele seirepuurkaevude puurimine

Eesti Geoloogiateenistus uurib projekti LIFE–SIP AdaptEST raames koostöös Tallinna ülikooli ökoloogia keskuse, Keskkonnaagentuuri ja Kliimaministeeriumiga kliimamuutuste mõju pinna- ja põhjavee kogusele ja kvaliteedile ning nende muutustega kohanemise võimalusi. Uuringutes kasutatakse nii varem kogutud andmeid kui ka uusi andmeid, mis on vajalikud täpsemate tulevikuprognoside tegemiseks.

Projekti 3. töopaketi „Kliimamuutustest mõjutatud veekogude kaardistamine ja meetmete väljatöötamine“ raames on Eesti Geoloogiateenistuse üheks ülesandeks läbi viia pinna- ja põhjavee uuringud, mille andmestikku kasutatakse valitud pilootalade pinna- ja põhjavee mudelite koostamisel. Täpsemate uuringute tegemiseks valiti Eesti erinevates piirkondades välja viis pilootala (Redu oja, Piigaste oja, Piirsalu jõgi, Sõmeru jõgi ja Uljaste järv), mis esindavad eri tüüpi valgalasid. Pinna- ja põhjavee vastastikmõju mõistmiseks viiakse pilootaladel läbi kompleksseire. Kogutav andmestik aitab kaardistada ja prognoosida mudelite abil kliimamuutuste suhtes tundlikke veekogumeid ja töötada välja meetmeid, et tagada veekogumite hea seisund muutuvast kliimas.

Tõhusa kompleksseire plaanimiseks külastati 2023. aastal valitud pilootaladid, hindamaks olemasolevaid seirevõimalusi. Vaadeldi, kuhu saab tekitada pinnavee vaatluspunkte, kus on olemas puurkaevud põhjavee seireks jms. Esimeste objektikülastuste järgselt selgusid piirkonnad valglates, kuhu oleks vaja luua uusi põhjavee seirepunkte. Nende välitööde tulemusel otsustati neljas valitud valglas rajada 1 – 4 uut seirepuurkaevu (joonis 1).

Joonis 1. Rajatud seirepuurkaevude asukohad.

Uute seirepuurkaevude puurimised toimusid 2024. a septembrist kuni novembri lõpuni. **Redu oja pilootalale** rajati üks Kvaternaari veekihti avav seirepuurkaev (sügavusega 5 m) ja kolm Ordoviitsiumi veekihti avavat seirepuurkaevu (sügavused: 15,2; 15,8 ja 26,05 m).

Redu oja pilootalale rajatud seirepuurkaev PRK0074121 (all) ja selle puurimistööd (paremal)

Redu oja pilootalale rajatud seirepuurkaev PRK0074175 (all) ja selle puurimistööd (paremal)

Piigaste oja pilootalale rajati kolm Kvaternaari veekihti avavat seirepuurkaevu (sügavused: 28,5; 8,13 ja 11,7 m) ning üks Kesk-Devoni veekihti avav seirepuurkaev (sügavusega 28,0m).

Piigaste oja pilootalale rajatud seirepuurkaevud PRK0074109 (all fotol paremal) ja PRK0074108 (all fotol vasakul) ning seirepuurkaevu PRK0074109 mantelтору paigaldamine puurimistöde ajal (foto paremal)

Piirsalu oja pilootalale puuriti 12,9 m sügavune Kvaternaari veekihti avav seirepuurkaev.

Piirsalu jõe pilootalale rajatud seirepuurkaev PRK0074256 (all) ja selle puurimistööd (paremal)

Sõmeru jõe pilootalale puuriti kaks Ordoviitsiumi vee kihti avavat seirepuurkaevu (sügavused: 7,5 ja 20,0 m).

Sõmeru jõe pilootalale rajatud seirepuurkaevud PRK0074173 (all fotol kollane) ja PRK0074174 (all fotol punane) ning seirepuurkaevu PRK0074173 puurimine (foto paremal) ja näide saadud puursüdamikust (foto keskel)

2025. a alguseks lõppesid kõik valitud pilootalade seirepuurkaevude puurimistega seotud tööd. Kokku rajati neljas valglas 11 uut seirekaevu, kust 2024. a lõpust alates kogutakse juba veetaseme ja veekeemia andmeid käimasolevate uuringute raames.

adaptest

**Kaasrahastanud
Euroopa Liit**

